
Volební lavička – račte si přisednout ke svému politikovi

Projekt *Volební lavička* je aplikace volně dostupná na internetu. Chce poskytnout prostor kandidátkám a kandidátům v letošních komunálních volbách (5.–6. 10. 2018) a nechat je „posedět“ se svými voliči nad problémy jednotlivých obcí.

Tvůrci aplikace vyzdvihují, že by veřejnost měla mít díky ní možnost se rychleji zorientovat ve volebním programu jednotlivých uchazečů. Návštěvník aplikace si totiž bude moci velice snadno a rychle porovnat jednotlivé kandidáty. Stačí zadat název svého města či obce a objeví se přehledné shrnutí programu a názorů jednotlivých kandidátů. Zjistíte, který z kandidátů ve vaší obci chce podpořit výstavbu nového domova důchodců a který naopak preferuje opravit školkou. Prostřednictvím *Volební lavičky* se voličům podaří nahlédnout i do běžného života politiků.

Více o projektu mi v rozhovoru prozradili jeho tvůrci Julie, Filip a Michal z CERGE-EI (společného pracoviště Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu AV ČR), kteří se v odpovědích na otázky vzájemně střídali a doplňovali.

Proč se projekt jmenuje *Volební lavička*, lidé si snad na ní virtuálně posedí?

Vize projektu je poskytnout kandidátům a voličům místo pro vzájemné setkávání. Každá kandidující politická strana či hnutí má možnost představit svůj program a názory voličům, kteří *Volební lavičku* navštíví. *Lavička* se nám jeví jako symbolické místo, kde se lidé potkávají a mohou si popovídat a sdílet své názory a pocity. Na *lavičku* si může přisednout kdokoli.

V praxi to vypadá tak, že zástupce každé kandidátní listiny může odpovědět na sérii otázek, které se týkají programu, obecnějších názorů, zkušeností a kvalifikace. Má rovněž prostor projevit svůj humor či odkrýt osobnější stránku. Můžete se tak například dozvědět, jaká je jejich největší investiční priorita, co považují za největší hrozby či příležitosti pro ČR nebo si přečíst jejich oblíbený vtip.

Důležitým cílem je poskytovat tyto informace jednoduše, srovnatelně a strukturovaně. Tak aby bylo jednoduché pro voliče se v nich zorientovat a kandidáty srovnat.

Podobných předvolebních projektů je již řada. Navíc každá strana dostává prostor pro prezentaci v médiích. V čem se *Lavička* liší například od volebních kalkulaček?

Důrazem na komunální volby, strukturovaností informací a v rovných příležitostech v prezentaci všech kandidátů. *Volební lavička* se snaží být užitečná jak pro politiky, tak pro voliče. Pro lokální politiky je často velmi složité prezentovat se v médiích. Každá obec je jako sněhová vločka – každá je trochu jiná a řeší trochu jiné problémy. Proto jsou lokální volby pro média těžko uchopitelné a často se jim nevěnuje tolik pozornosti jako parlamentním nebo prezidentským volbám. A to i přesto, že jsou velmi důležité. Ovlivňují bezprostřední okolí, v němž žijeme. Na rozdíl od volebních kalkulaček, které jsou také užitečné, *Volební lavička* prezentuje informace, které zadávají sami kandidáti, ale nenavrhuje, koho mají uživatelé volit. Rozhodnutí o tom, který kandidát jim je nejbližší, je na nich samotných.

Zároveň jsme se snažili vytvořit prostor, kde mají všichni politici stejnou šanci se prezentovat. Pravidla jsou úplně stejná pro velké strany či lokální hnutí, uskupení, jež vzniklo těsně před volbami, či kandidáty, kteří již s vedením obce mají delší zkušenosti. *Volební lavička* je služba veřejnosti, je prostá reklam a pro všechny zdarma.

Všechno ale závisí na tom, zda se vám podaří získat nejlépe profily všech kandidátů-politiků a co nejvíce uživatelů...

To je pravda. Slepice, nebo vejce? Kandidáti tomu budou věnovat čas a vyplní profily, když budou vědět, že ta stránka bude velmi sledovaná. A naopak, stránka bude sledovaná, jenom když bude prezentovat mnoho kandidátů. Je to náš první vědecký projekt, kdy vymýšlíme i mediální strategie. Děkujeme vám za propagaci.

Jak je projekt daleko? Jak úspěšní jste v oslovování politických stran?

Zdá se, že jsme. Z politiků ve větších městech, které oslovujeme přímo, se *Volební lavičky* téměř všichni chtějí účastnit. Nejsme ale zdaleka hotovi, je to spousta práce. Sbíráme kontakty na co nejvíce stran a hnutí, abychom je mohli přímo oslovit. Pracuje na tom s námi tým výborných studentů Institutu ekonomických studií FSV UK a CERGE-EI. Rozbíhá se spolupráce s velkými mediálními domy, což, věříme, zajistí velkou pozornost občanů.

Bude projekt dostupný všem?

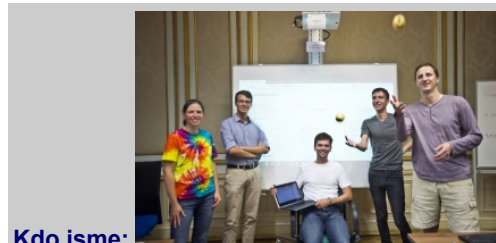
Možnost prezentace na *Volební lavičce* je nabídnuta všem stranám a hnutím, které jdou do voleb do magistrátů. U obcí je to složitější. Těch je více než 6000 a takovýto počet nejsme v této fázi schopni administrativně zvládnout. Proto bude *Lavička* aktivní ve zhruba 400 obcích, v nichž žije více než 60 % voličů. Občanům a kandidátům, které *Lavička* nepokrývá, se omlouváme. Také si samozřejmě uvědomujeme, že i pro řadu spoluobčanů bez techniky a připojení na internet nebudeme dostupní. Věříme ale, že pokud budou mít zájem, získají informace třeba u někoho z rodiny, od souseda atd.

Prozradte, proč se vědci pouští do tak nevděčné práce, jako je předvolební kampaň?

Společenské otázky nás zajímají v našem výzkumu. Jedním z výzkumných cílů je zjistit, zda vylepšení a zjednodušení přístupu k informacím o kandidátech do obecních zastupitelstev může voliče před volbami aktivizovat a jaké typy informací o kandidátech a kandidátkách voliče zajímají. Dalším cílem je kvantifikovat, jaký program politická hnutí voličům nabízejí a jak se liší na základě charakteristik obcí.

Projekt *Volební lavička* je součástí grantu?

Ano, jde o dílčí projekt financovaný z výzkumného grantu ERC Filipa Matějky na Národohospodářském ústavu AV ČR.

Kdo jsme:

Michal Bauer a Julie Chytilová pracují v CERGE-EI a v Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK. Mají za sebou řadu projektů, které zkoumají příčiny a dopady válečných konfliktů, etnickou diskriminaci a nerovnost či psychologické efekty chudoby. Pro studium těchto otázek sbírají data v terénu, například v Ugandě, Keni, Indii, Gruzii, Slovensku či v České republice.

Filip Matějka je ekonomem na CERGE-EI. Je absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK, doktorát získal na Princeton University: „*Snažím se propojovat ekonomii s psychologii, a hlavně zkoumat, jak by se měly změnit nezapomenutější poučky ekonomie, když vezmeme nedokonalosti lidského chování vážně. Nejvíce mě zajímají dopady na zásadní společenské otázky, a protože ne všechny mé projekty se jich týkají, tak to je velká radost znovu spolupracovat právě s Julií a Michalem.*“ Filip má za sebou řadu projektů v oblasti politické ekonomie, makroekonomie, behaviorální ekonomie či diskriminace a nerovnosti; je spolupracovníkem nositele Nobelovy ceny za ekonomii Christophera Simse a držitelem prestižního ERC grantu.

Výsledky práce všech členů tohoto týmu jsou publikovány v předních ekonomických a psychologických časopisech a získaly již řadu ocenění. Například minulý rok byl jejich společný projekt o diskriminaci a nepozornosti oceněn prestižní mezinárodní Exter Prize, udělovanou za nejlepší publikovaný článek v oboru behaviorální a experimentální ekonomie.

Autor: Marcela Uhlíková

Foto: Vladimír Šigut

Datum: 31. 8. 2018